

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Domine deduc me in insticia tua, propter inimicos meos dirige in
conspectu tuo uiam meam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

seculo opus est, ut loca fuisse cōcedamus, in quibus res diuinæ fierent, quæ temporum successu in eam quā uidemus gloriā, & multitudinis & magnitudinis creuerūt. Quid enim aliud egit Iacob Gen. xxxv. Quādo oblaturus præcepit, ut idola tollerent, nisi quod nostro ritu prædicauit uerbum dei.

Cum ergo in cultu dei maxime regnet, tum hypocrisis, tum falsa doctrina, (quæ semper optima simulat & contaminat) ita ut & in duobus primis fratribus Cain & Abel pugnarint, syncera pietas & speciosa hypocrisis. Ideo psal. iste contra hæc impietatis pietatem falsam, ac eius doctrinam, in cultu dei, qui mane agitur, maxime pugnat. Quid enim sincere agat cum hoibus in operibus inferioribus, quod in sublimi isto & primo opere, dei cultu, peruerse & impie agit: ubi & species tanto nocentior est, quo speciosior & præstantiori opere si melior est. Breuiter, nihil periculosius in mundo falsa religione, seu, idolatria:

Hæc enim fons est malorum, sub nomine totius bonitatis. Est ergo domus dei & templum, cuius seculo & quibuslibet hominibus pijs suus locus, in quo deus colitur. Nam ibi uere habitare dicitur, ubi uere colitur, Vere habitat ubi uere colitur deus. præsertim communi conuentu fidelium suorum. Quare nec propter multitudinem uel precij uel spatij uel ædificij, uel multitudinem populi, unus locus plus altero dei domus, uel templum dicitur. Sed (ut dixi) propter conuentum multorum ad orandum, ad seruicium deo & uerbum eius audiendum, iuxta illud psal. xj. In conueniendo populus in unum & reges, ut seruiant domino. Ita & locus propter populum (qui uere est domus dei) domus dei uocetur, & non populus, propter locum.

Dominatur uero mirum in modum potens superstitio in templis huiusmodi ædificandis, sacrandis, seruandis per orbem, in quibus non tam curatur, ut pia sit eius loci plebs, & syncerus cultus, ac purum uerbum dei, quod quomodo ditione, diuinijs, splendore, pompa, sumptu ædificij & id genus mundanarum uanitatum superbiat, & (ut cum psalmo isto breuiter dicam) quodlibet potius agitur (proh dolor) in locis cultus diuini, quod ut in multitudine misericordie dei intretur & adoret in timore dei, aut intrari & adorari doceatur, cum in has res solas instituuntur. Vnde non mirum, quod sæpius fulmine feriantur, quod domus prophanæ, quod nulla loca pateant sceleribus abusionibus, iniquitatibus, simulationibus, quod hæc, quæ syncerissimis & plane diuinis duntaxat officijs diuinitate sunt. Ut enim in cæteris mala fiant, nomen dei tamen non perinde pollutur, quod in his non inuocatum est: At in sacris locis, semper duplex malum est, quicquid etiam simplex alibi est.

Domine deduc me in iusticia tua, propter inimicos meos dirige in conspectu tuo uiam meam.

Hebræus sic habet apud Hieron. Domine deduc me in iusticia tua, propter insidiatores meos, dirige ante faciem meam, uiam tuam.

Dixi, ab initio mundi semper fuisse & falsos operarios & mendaces magistros, sicut & Petrus docet ij. Pet. ij. Ideo nunquam mundus caruit falsa religione & idolatria. Hos uocat insidiatores, quia reuera nihil insidiosius hac nequitia serpentis, de qua multum Apostolus Corinthijs timuit scribens. Timeo ne sicut Euam serpens corruptit, ita & sensus quoque uestri corrumpatur a simplicitate quæ est in CHRISTO IESU. Nempe dictio hebræa שְׂרָפִים Schorerai, H iij inimicus

Iacob prædicator erat.

Syncera pietas, speciosa hypocrisis.

Vere habitat ubi uere colitur deus.

Superstitio in templis.

Fulmine ferit Ecclesie.

Insidiatores qui dicantur.

inimicos quidem significare potest, ut nostra habet translatio, sed pro
qui mala arte machinantur malum, hoc est, per insidias, sub specie scilicet
na; quos Apostolus phrenapatas, id est, deceptores mentium uocat, eius
qui falsis opinionibus imbuunt hominem, praesertim in ijs quae ad deum pe
tinent. Et haec significatio mire alludit ad scopum huius psalmi, quod pro
ceris hominibus nulla sit pestis aequae metuenda, ac subdola machina falsi
ligionis & eruditionis, ita ut oratione sola eam curare moneat hic uerba
Hic est enim serpens qui insidiatur calcaneo nostro, ut uiam purae pietatis
bis deprauet. Quare non inepte transferetur propter seductores, deprauatores
corruptores meos.

Iusticia dei est
ipsa misericor
dia & gra
tia.

Iusticiam dei (quam infra sepius habebimus) oportet ut affueamus, per
canonica significatione, intelligere: non eam qua deus iustus est ipse, qua
impios damnat, ut uulgatissime accipit: Sed, ut beatus Aug. de spiritu & littera
dicit, qua induit hominem, dum eum iustificat: Ipsam scilicet misericordiam
seu gratiam iustificationem, qua apud deum iusti reputamur. De qua Apostolus
Ro. i. iusticia dei reuelatur in Euangelio, sicut scriptum est: iustus ex fide uiu
Et Ro. iij. Nunc autem sine lege manifestata est iusticia dei, testificata per legem
& prophetas. Vocatur autem iusticia dei & nostra, quod illius gratia nobis dona
ta sit, sicut opus dei, quod in nobis operatur, sicut uerbum dei quod in nobis
loquitur, sicut uirtus dei, quas in nobis operat & multa alia. Sicut psal. xxx.
In iusticia tua libera me. Et Ro. x. Ignorantes iusticiam dei & suam uolentes
constituere, iusticiae dei non sunt subiecti. Vnde psal. xxij. non inepte transla
lit: Hic accipiet benedictionem a domino, & misericordiam a deo saluatorum.
Cum pro misericordia, hebraeus iusticiam habeat, quod benedictio dei, & iusticia
dei sint idem, scilicet ipsa misericordia & gratia dei nobis collata in Christo.
Atque hic tropus leuendi de iusticia dei, quia alius est ab usitato humano locu
tionis modo, multas difficultates peperit. Quamquam non sit penitus reijci
endum; iusticiam dei etiam tropo iam dicto, esse iusticiam, qua deus iustus est,
ut eadem iusticia deus & nos iusti simus, sicut eodem uerbo, deus facit & nos
sumus, quod ipse est, ut in ipso simus, & suum esse nostrum esse sit. Sed haec sa
blimiora quam locus nunc patitur, & alio sensu dicta quam illi sentit, Et si utilia &
necessaria, pro alio tamen tempore dicenda.

In uia dei no
bis ambulad
non nostra.

Operari no
strum quale sit

Illud quoque aptissime dictum quod hebraeus, ante faciem meam uiam tuam, ubi
nos, in conspectu tuo uiam meam, habemus, prorsus contraria sententia. Et he
braeus cum parte praecedente, uelut tautologice consentit, quod iusticia tua & uia tua
idem ferme sint: Via enim dei, est iusticia dei, in qua uiuendum & ambuland
um est, non in uia nostra, aut iusticia nostra. Haec uia dei est & uia iustorum;
de qua psal. i. dictum est: Quoniam nouit dominus uiam iustorum, quam &
Ioannes Baptista nouit, quando dixit: Praeparate uiam domini. Est autem uia
dei, quia sicut dicit Leuitici. xxvj. Ambulat in nobis, hoc est, operat in nobis,
uiuere in nobis, loquitur in nobis. Non enim uos estis, inquit, qui loquimini.
Non tamen falso dicit nostra translatio, uiam meam, quia operante deo in no
bis, & nos operari recte dicimus, quamquam hoc operari magis sit rapti, duci & pass
operatorem deum, sicut hic uersus indicat, dicens: Deduc me, dirige uiam tuam,
quo significat se non ex se agere, sed a deo duci & agi.
Nec illa pugnant sibi, ante faciem meam: & conspectu tuo: Vtrumque enim
tropus est sacrae linguae usitatus, quod omnia in conspectu dei tanquam praesente deo
& in lumine

& in lumine uultus eius agenda sunt a nobis, quod non est nostri arbitrii, nec nostrae iusticiae, sed diuinæ gratiæ officium. Et sic hoc uerbo nostra translatio ostendit, uiam meam, intelligi, uiam dei, qd' hebræus ostendit per uiam tuam. Rursus, per faciem meam, ostendit hebræus, uiam dei esse nostram, qd' nos ostendit per uiam meam, quod nostrum sit, faciem ad uiam dei uertere, & uiam nostram in conspectu dei ambulare. Eadē ergo est: Via dei ante faciē nostram, & uia nostra ante faciē dei, utrunq; simul fieri necesse est.

Accusat autē impios hic tropus & peruersitatem eorū percutit, ut qui uersa in suā uiam faciē sua & uerso ad uiam dei dorso suo incedāt, Sicut Leuit. xxvj. dicit: Si ambulaueritis contra me, incedam & ego aduersum uos in furore contrario &c. Viam suā suaq; opera cōsiderant & sequuntur, uiam dei & opera dei negligunt. ut Isai. ij. Opus manuum suarum adorauerūt, quod fecerūt digiti eorum. Idem. v. Et opus dñi non respicitis, nec opera manū eius cōsideratis. Hoc totum (ut sepe dixim⁹) fit, quia uiam crucis & uitam fidei, quæ cogit eos ponere qd' sunt & lapit, exhorret, colentes frustra deum, mādatis & doctrina hominum, ut idem Isaias dicit. xix. & Math. xv. reperitur.

Via crucis & uita fidei.

Verbum, dirigere, in scriptura celeberrimum est, in quo commendatur rectitudo seu directio cordis, ut psalmo. cxvij. Cōsiterebor tibi in directione cordis. Et psalmo. lxxxij. Quam bonus deus Israel, ijs qui recto sunt corde. Et Canticum. Recti diligunt te. Adeo ut etiam absolute quādoq; ponatur directio, sicut psalmo. xxvij. Tu parasti directiones, id est, tu solus fecisti rectitudines, quæ quid usq; recti cordis est, tui muneris est. Hij enim soli diligunt deum & placent. Est autem hæc rectitudo sana opinio & sensus de deo, cui cōtraria est prauitas cordis, quā iam sæpius diximus esse, mētem cordis, superbiorum consilium impiorū, sapientiam carnis, & id genus similia. Vocaturq; rectum cor, quod nō querit quæ sua sunt, sed quæ dei, & simplici oculo directoq; p'spectu in uoluntatem dei figitur, hanc per omnia & prospera & aduersa obseruat solam, nec aliud nosse uult aut obseruare.

Rectitudo cordis est diuini muneris.

Cor rectum

Prauum autem cor, quod querit quæ sua sunt, ad seipsum intentum, oculo duplici uidens, simulans sese dei uoluntatem querere, cum reuera in hoc ipso querat suam, Quæ prauitas tam alte inhæret uitiosæ naturæ, ut soli deo sit per scrutabilis. Hierem. xvij. Prauum est cor hominis & in'scrutabile. Quis scrutabitur illud? Ego dominus scrutans renes & corda. In hanc prauitatem sese abduci timens Propheta pro hæreditatibus orat, ut dirigatur uia dei ante faciē eius, id est, ut in rectitudine cordis perseveratē ambulet & uiuat semper: quod fit pura & plena fide spiritus.

Cor prauum.

Igitur contra impios & iniquitatis operarios, qui derelicta obedientia dei, suis operibus deum colunt, ponit iusticiam dei & uiam dei, id est, obedientiam dei, in qua se uelut ouem deduci & dirigi petit propter inimicos, insidiatores, subdolos & nocentissimos deprauatores hæreditatum dei, atq; id maxime in primo omnium opere, quod patriæ uocant, quo nullum magis patet impijs abusionibus, superstitionibus, hæresibus: hypocrisis, mendacio, & uanitati: quorum omnium nequitia est sese optimi operis specie uestire & uendere, ita ut satis inculcari nequeat ista cautela.

Latria exposita est multis & magnis uitijs.

Quoniam non est in ore eorum ueritas, cor eorum uanum est: Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant.

H iij Sic habet